

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Національна академія правових наук України

**ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО В СИСТЕМІ
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ:
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ**

Матеріали «круглого столу»

(Харків, 4 грудня 2015 року)

За загальною редакцією *А. П. Гетьмана*

Харків
«Право»
2015

УДК 349.6
ББК 67.307
Е45

*За зміст та якість матеріалів
відповідальність несуть автори публікацій*

Екологічне право в системі міждисциплінарних зв'язків: методологічні засади : матеріали «круглого столу» (Харків, 4 груд. 2015 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2015. – 344 с.

ISBN 978-966-458-918-2

Збірник містить тези наукових доповідей учасників «круглого столу», що відбувся у м. Харкові 4 грудня 2015 р.

Розраховане на науковців, фахівців у галузі права, студентів юридичних вищих навчальних закладів та всіх, хто цікавиться питаннями екологічного, земельного та аграрного права України.

УДК 349.6
ББК 67.307

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2015
ISBN 978-966-458-918-2 © Офортлення. Видавництво «Право», 2015

2. Улюкаев В. Х., Варламов А. А., Петров Н. Е. Земельное право и земельный кадастр / В. Х. Улюкаев, А. А. Варламов, Н. Е. Петров. – М. : 1996. – 191 с.

3. Погрібний О. О., Каракаша І. І. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України / О. О. Погрібний, І. І. Каракаша. – К. : 2004. – 656 с.

4. Міняйлик І. Ю., Гунчак А. В. Правові аспекти банітування ґрунтів // Земельне право України. – 2008. № 1. – С. 48–53.

5. Котик З. О. Кадастр: курс лекцій / З. О. Котик. – Л. : Каменярь, 2003. – 119 с.

Костирко Ян Валерійович
стажист-дослідник кафедри
екологічного права Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

В усі історичні періоди розвитку українського суспільства лісове господарство було провідною галуззю народного господарювання. Це пояснюється наявністю величезних природних лісових багатств, які збереглися на території сучасної України і до сьогодні. Проте в процесі економічного розвитку зміст і сутність правової регламентації суспільних відносин щодо раціонального використання й охорони лісів не залишалися незмінними. Навпаки, вони зазнавали певних змін залежно від рівня розвитку галузі народного господарства. Відповідно з цим змінювалася й нормативно-правова база.

Значною подією в історії розвитку правової регламентації суспільних відносин щодо раціонального використання й охорони лісів можна вважати прийняття 21 січня 1994 р. Верховною Радою України Лісового кодексу України. Сучасна система відносин власності на ліси набула закріплення з прийняттям нової редакції ЛК України від 08 лютого 2006 року. Серед здобутків Кодексу слід назвати, в першу чергу, чітке розмежування понять «ліс», «лісовий фонд», заміну назви категорії «землі лісового фонду» на «землі лісогосподарського призначення», що має значення, в тому числі, і для визначення об'єктів права власності. Нова

редакція Лісового кодексу орієнтована, насамперед, на захист і зміцнення позицій державної власності на ліси (обмеження комунальної власності лісами в межах населених пунктів, а приватної — ділянками до 5 гектарів та штучно створених приватними власниками лісів; закріплення державних лісів на праві постійного користування лише за державними підприємствами та організаціями; закріплення моделі тимчасового користування лісами без передачі земельної ділянки користувачу тощо). Важливе місце в Кодексі відведено питанням організації та ведення лісового господарства: детально розкрито зміст і визначено завдання організації зазначеної галузі, передбачено порядок проведення лісовпорядкування, державного лісового кадастру та обліку лісів, моніторингу лісів і лісової сертифікації. Особливої уваги заслуговують норми, щодо правового забезпечення відтворення лісів, їх охорони і захисту.

Важливі положення в сфері регулювання лісових відносин закріплено Розділом II «Права на ліси». Відповідно до ст. 7, ліси, які знаходяться в межах території України, є об'єктами права власності Українського народу. Але на відміну від Лісового кодексу УРСР, чинний Законодавчий акт значно розширює права власності на ліси. Зокрема, ліси можуть перебувати в державній, комунальній та приватній власності, а суб'єктами права власності на ліси є держава, територіальні громади, громадяни та юридичні особи. В цілому, аналіз положень діючого Лісового кодексу України дає можливість прийти до висновку, що найбільш вагомі лісові суспільні відносини врегульовано саме цим правовим документом. В той же час варто зазначити, що його прийняття надало поштовх до формування розгалуженої системи нормативних актів, яка постійно вдосконалюється, деталізується та окреслює нові напрямки у галузі правового регулювання лісових відносин.

На підставі Лісового кодексу України прийнято цілу низку нормативно-правових актів різного рівня та юридичної сили, розроблено спеціальні програми, спрямовані на врегулювання лісових відносин. Особливо важливе значення мають такі нормативно-правові акти: Наказ Мін агрополітики України від 14 серпня 2012 р. № 502 «Про затвердження Правил використання корисних властивостей лісів»; Наказ Мінагрополітики України від 21 березня 2012 р. № 136 «Про затвердження Санітарних правил в лісах України»; Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1364 «Про утворення територіальних органів Державного агентства лісових ресурсів та внесення змін до деяких по-

станов Кабінету Міністрів України»; Наказ Держкомлісгоспу України від 31 серпня 2010 р. № 263 «Про затвердження Порядку проведення перевірок при здійсненні державного контролю за додержанням вимог лісового законодавства»; Постанова Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2009 р. № 976 «Про затвердження Положення про державну лісову охорону»; Постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2007 р. № 848 «Про затвердження Порядку ведення державного лісового кадастру та обліку лісів». В них чітко обґрунтований і сформульований державний курс щодо питань сталого розвитку лісу та вказані законодавчі рішення і порядок ведення лісового господарства.

Правове регулювання відносин власності на природні ресурси в Україні зазнало істотних змін у зв'язку з переходом до ринку. Ці зміни обумовлені об'єктивно, адже ринкові економічні відносини вимагають принципово нових, відмінних від адміністративно-командних підходів до визначення правового режиму природних об'єктів. Це безпосередньо торкнулося розвитку лісового господарства, системи його правового регулювання. Одним з найскладніших питань у цій сфері є включення лісу як природного об'єкта у цивільний обіг.

Блавацька Дар'я Андріївна
здобувач кафедри екологічного права
Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого,
завідувач лабораторії кафедри
екологічного права Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ФОРМУВАННЯ ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ

1. Системне вивчення та вдосконалення юридичної термінології як міждисциплінарної мови сучасного правознавства належить до пріоритетів нашого століття. Найбільш поширеним та виправданим є спосіб